

MG-129

March-2019

B.A., Sem.-III

**(EC-II) 204 : Psychology
(Child Development)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) બાળમનોવિજ્ઞાન એટલે શું? બાળમનોવિજ્ઞાનના અભ્યાસની ઉપયોગિતા સમજાવો. 14
- અથવા**
- (i) બાળમનોવિજ્ઞાનનું અભ્યાસક્ષેત્ર વર્ણવો. 7
- (ii) બાળમનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ વર્ણવો. 7
- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ ચાર) 4
- (1) બાળમનોવિજ્ઞાન _____ ની શાખા છે. (સમાજશાસ્ત્ર, મનોવિજ્ઞાન)
- (2) બાળકનો સંક્રમણ કાળ _____ છે. (શિશુ અવસ્થા, કિશોર અવસ્થા)
- (3) બાળકના _____ વિકાસ સાથે તેના વર્તનનો વિકાસ થાય છે. (શારીરિક, સામાજિક)
- (4) ગર્ભધાન પછી _____ મહિને બાળકનો પૂર્ણ શરીર સાથે જન્મ થાય છે. (આઠ, નવ)
- (5) બધાં જ બાળકો _____ હોય છે. (એક સરખા, જુદા-જુદા)
- (6) બાળમનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા _____ એ આપી છે. (એલીઝબેથ હરલોક, કેથેરાઈન બ્રિજીસ)
2. (A) એરિક્સને દર્શાવેલ વ્યક્તિત્વના વિકાસની અવસ્થાઓ વર્ણવો. 14
- અથવા**
- (i) ફ્રોઈડે દર્શાવેલ મનોજાતીય વિકાસના તબક્કાઓ વર્ણવો. 7
- (ii) પરંપરાગત વર્તનવાદ અને સામાજિક શિક્ષણનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 7
- (B) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો. (કોઈપણ ચાર) 4
- (1) ઈડને વાસ્તવિકતા સાથે સંબંધ છે. 7
- (2) મનોવિશ્લેષણનો સિદ્ધાંત ફ્રોઈડે આપ્યો. 7
- (3) સ્કીનરે ક્રિયાત્મક અભિસંધાનનો સિદ્ધાંત આપ્યો છે. 7
- (4) ગુણ અવસ્થા એટલે એક થી ત્રણ વર્ષની અવસ્થા. 7
- (5) બોધાત્મક વિકાસનો સિદ્ધાંત બાન્ડુરાએ આપ્યો છે. 7
- (6) ઈંગો વ્યક્તિત્વનું ઘટક છે. 7

3. (A) બાળકના આંતરિક અંગ અવયવોનો વિકાસ વર્ણવો. 14

અથવા

- (i) જન્મ પછીના બાળકના વજન, ઊંચાઈ અને હાડકાંનો વિકાસ કેવી રીતે થાય છે ? તે સમજાવો. 7
- (ii) વારસો અને વાતાવરણ બાળકના શારીરિક વિકાસ પર કેવી અસર કરે છે ? સમજાવો. 7

(B) નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો. (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) નવજાત શિશુમાં કુલ 213 હાડકાં હોય છે.
- (2) જન્મ સમયે બાળકના મગજનું સરેરાશ વજન 350 ગ્રામ હોય છે.
- (3) પાંચથી દસ માસની વયેથી શિશુ પેનકે પેન્સિલથી આડા અવળા લીટા કરી શકે છે.
- (4) દોડવું એ કારક વિકાસ છે.
- (5) અંતઃસ્ત્રાવી ગ્રંથિમાંથી ઝરતા સ્ત્રાવ સીધા લોહીમાં ભળી જાય છે.

4. (A) બાળકના આવેગિક વિકાસ વિશે સમજૂતી આપો. 14

અથવા

- (i) આવેગ એટલે શું ? આનંદ અને ક્રોધનો આવેગ ચર્ચો. 7
- (ii) બાળકમાં ભયનું નિવારણ કરવાની રીતો વર્ણવો. 7

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ) 3

- (1) _____ એટલે સમગ્ર ચેતાતંત્રની ક્ષુબ્ધ અવસ્થા. (આવેગ, હતાશા)
- (2) આવેગિક વિકાસ અંગેનો અભ્યાસ _____ એ કર્યો. (એરિક્સન, કેથેરાઈન, બ્રિજીસ)
- (3) મુખ્ય આવેગો _____ છે. (3, 4).
- (4) _____ અને શારીરિક ફેરફારો વચ્ચે સીધો સંબંધ છે. (હલનચલન, આવેગો)
- (5) બાળકમાં સામાજિક સંદર્ભોનો વિકાસ _____ વચ્ચે થાય છે. (જન્મથી 6 માસ, 7 થી 12 માસ)

MG-129

March-2019

B.A., Sem.-III

(EC-II) 204 : Psychology (Child Development)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Figure at the right side of question indicate marks.

1. (A) What is Child Psychology ? Explain the utility of study of child psychology. **14**

OR

- (i) Describe the scope of Child Psychology. **7**
(ii) Describe the nature of Child Psychology.

(B) Fill in the blanks : (any **four**) **4**

- (1) Child Psychology is a branch of _____. (Sociology, Psychology)
(2) Crisis period of child is _____. (Infancy, Adolescence)
(3) Child's _____ development is related with his behaviour development.
(Physical, Social)
(4) After _____ months of fertilization a child is born with full body. (8, 9)
(5) All children are _____. (different, same)
(6) _____ had given definition of child Psychology.
(Elizabeth Herlock, Catherine Bridges)

2. (A) Describe the Erikson's stages of personality development. **14**

OR

- (i) Describe the stages of Psycho-Sexual development according to Freud. **7**
(ii) Explain the Traditional Behaviourism and Social learning theory. **7**

(B) Mention whether the following statements are **True** or **False**. (any **four**) **4**

- (1) Id has relation with reality.
(2) Freud constructed the theory of Psycho analysis.
(3) Skinner has given the theory of Operant conditioning.
(4) Anal stage means one to three years of age.
(5) Theory of cognitive development was given by Bandura.
(6) Ego is factor of personality.

3. (A) Describe the development of internal parts of child. **14**

OR

- (i) Explain development of weight, height and bones of the child after birth. **7**
- (ii) How heredity and environment affect physical development of child ?
Explain. **7**

(B) Mention whether the following statements are **True** or **False**. (any **three**) **3**

- (1) There are 213 bones in New born baby.
- (2) At birth, weight of the brain of a New-born child is 350 gram.
- (3) Infants can draw the line by pen or pencil at the age of five-ten months.
- (4) Running is a motor development.
- (5) Hormons from endocrine glands mix directly with the blood.

4. (A) Explain Children's emotional development. **14**

OR

- (i) What is emotion ? Discuss the emotions of pleasure and anger. **7**
- (ii) Describe the technique of removing fear from children. **7**

(B) Fill in the blanks : (any **three**) **3**

- (1) _____ is a stirred up state of whole nervous system. (Emotion, Frustration)
- (2) The study of emotional development had done by _____.
(Erikson, Catherine Bridges)
- (3) Basic emotion is _____. (3,4)
- (4) _____ and Physical changes have direct relation. (Movement, Emotions)
- (5) Social referencing develops in child between _____ months.
(Birth to 6, 7 to 12)
